ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ - 200-річчя НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА 100-річчя АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ —БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 168. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ВЕРЕСНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 10, 1976 No. 168. VOL. LXXXIII

Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ СТВОРИЛИ МІЖКРАЙОВИЙ КОМІТЕТ ДЛЯ ОБОРОНИ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ І НАУКИ В СССР, ПЛЯНУЮТЬ НАЙШИРШУ АКЦІЮ

Товариство Українських Інженерів Америки і Українське Технічне Товариство Канади, мавши на увазі все більше алярмуючі вістки про нищівний похід комуно-московського режиму та його верховодів проти українських науковців і української науки в Україні та в цілому СССР, рішили об'єднати свої сили і свої зусилля для найширшої акції в Америці і Канаді, як і на міжнародному терені для рятунку своїх колеґ та їх творчости в Україні перед тією смертельною загрозою, яка над ними нависла. Ця загроза та її поборювання буде одною з головних тем 6-го Міжкрайового З'їзду Українських Інженерів Америки і Канади, що має відбутися у Філядельфії 13 і 14-го жовтня ц.р. Українські інженери плянують об'єднано повести заплянувану ними акцію оборони українських науковців і української науки в Україні спільно з веденими вже чи ще плянованими і сподіваними подібними акціями всіх інших українських наукових, професійних, студентських, культурних та громадських і політичних установ і організацій. Зі свого боку українські інженери Америки і Канади в рямках заплянованої акції зокрема приготовляють: 1. Нав'язання контакту і порозуміння із згаданими центральними українськими установами для спільного плянування і координації відповідних акцій на внутрішньому і зовнішньому відтинках;

Під час відвідин в УНС і „Свободі". На фото, в першому ряді зліва, інж. Є. Івашків та мґр І. Базарко, за ними (зліва): ред. З. Снилик, ред. А. Драган, голова ТУІА інж. Ю. Гончаренко, гол. предсідник УНС Й. Лисогір, інж. Г. Кузьма, гол. касир УНС пані Уляна Дячук, голова Міжкрайового Комітету інж. В. Гнатківський, інж. І. Заяць, д-р Р. Андрушків і проф. д-р П. Стерчо.

2. Влаштування окремої конференції для підготови і видання українських термінологічних словників з поодиноких ділянок науки, бо саме українська технічна і взагалі наукова термінологія є головним прицілом теперішнього генерального походу совєтського етноциду проти українства;

3. Постійно слідкувати за совєтськими шиканами проти українських науковців, що включає їхню дискримінацію, створювання невиносимих умов праці та усування їх з відповідальних постів, перекидування українських науковців на російський чи інші не-українські терени та насаджування в Україні на їх місце чужинців;

4. Постійно та всіми можливими засобами інформувати американський, канадський і міжнародний науковий світ про комуно-московський похід проти українських науковців і української науки в Україні та здобувати міжнародну опінію для їх оборони;

5. Окрему увагу віддати обороні українських науковців - дисидентів.

Для переведення цих акцій, включно із заплянованим на 13 і 14-го листопада з'їздом у Філядельфії, Т-во Українських Інженерів Америки і Українське Технічне Т-во Канади створили Міжкрайовий Комітет, що його очолює інж. Володимир Гнатківський та в склад його входять інженери: М. Цибульський, Є. Івашків, І. Мокрівський, І. Заяць, Л. Калинич, З. Салевич, Г. Кузьма, Л. Дяченко, В. Мисак, Д. Григорчук, Б. Яців, Т. Грицай, Д. Демидюк, Р. Войтович, П. Круль, В. Лев, В. Пік, Д. Юрчишин, Ю. Грабець, Ю. Ясінський, П. Вехрій, М. Лаврін, Д. Ґеча, д-р Ліда Косенюк, д-р С. Тисовський, д-р О. Білик, д-р Я. Троян (голова УТТК) та д-р Ю. Кусис.

Технічною справою з'їзду у Філядельфії відатиме Відділ ТУІА, що його очолює інж. М. Борецький.

Усі ці та ряд інших суспільно - громадських справ були темою розмов та обміну думками під час чемностевих відвідин представників Т-ва Українських Інженерів Америки в УНСоюзі і „Свободі" в середу, 8-го вересня. УНС і „Свободу" відвідали: олова ТУІА інж. Ю. Гончаренко, голова новозформованого Міжкрайового Комітету інж. Гнатківський, інж. Є. Івашків, д-р Р. Андрушків, архітект І. Заяць та інж. Г. Кузьма. В розмовах гостей з головними екзекутивними урядовцями УНС та редакторами „Свободи" взяли участь приявні тоді в приміщеннях цих установ екзекутивний директор УККА мґр І. Базарко та проф. д-р П. Стерчо.

Очевидно, що УНС та його орган „Свобода" заповіли повну і всю можливу підтримку в заплянованих ТУІА акціях в обороні смертельно загрожених українських науковців і української науки в Україні.

Українська Наукова Фундація одержала звільнення від федерального податку

(ПС УНФ). — У висліді відповідних заходів, Українська Наукова Фундація одержала від федерального уряду (Інтернал Ревеню Сервіс) статус публічної фундації і звільнення від федеральних податків. Це значить, що кожна пожертва чи даток є звільнені від оподаткування і їх жертводавці зможуть відтягнути від особистого податку.

Як відомо з раніших пресових повідомлень, головним завданням УНФ є допомогти вченим у виготовленні наукових праць з різних ділянок українознавства, зокрема в англійській мові. За порівняльно недовгий час діяльности за допомогою УНФ появилась монументальна праця проф. Д. Чижевського „Історія Української Літератури" англійською мовою, як і також англійський переклад „Патетичної Сонати" Миколи Куліша за редакцією проф. Юрія Луцького.

Президентом УНФ є Богдан Винар, Наукову Раду очолює Олександер Оглоблин. До членів Наукової Ради належать визначні українські науковці старшого, середнього та молодшого покоління — Марко Антонович, Олександер Баран, Юрій Бойко, Богдан Боцюрків, Любомир Винар, Тарас Гунчак, Володимир Кубійович, Юрій Луцький, Василь Маркусь, Іван Лисяк - Рудницький, Орест Субтельний і Юрій Шевельов. Наукова Рада дораджує Фундації у справах поодиноких проєктів та накреслення стабільної науково - видавничої політики. Декілька важливих проєктів саме розглядається. До них належать — „Українська історіографія 20-го ст." проф. О. Оглоблина, колективна праця „Україна у 20-му ст." за ред. проф. Т. Гунчака, монографія „Ліквідація української гетьманської держави російським урядом у 18 ст." д-ра Зенона Когута, як і також друга редакція обширної праці проф. В. Ревуцького „Історія українського театру" за ред. проф. Лариси Онишкевич.

УКРАЇНКИ ВИКОРИСТОВУЮТЬ МІЖНАРОДНІ З'ЇЗДИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ

Філядельфія (СФУЖО). — Червень-серпень 1976 р. дали українському жіноцтву особливу нагоду вийти на міжнародний ґрунт. У тому часі відбулося кілька зустрічей і нарад, де можна було поінформувати міжнародний світ про нашу справу і висунути свої домагання до нього.

Світова Конференція Габітат, 31 травня — 12 червня у Ванкувері. Конференцію скликали Об'єднані Нації для розгляду проблем людського житла. Українську делеґацію створили представники СКВУ Христина Ісаїв і Андрій Семотюк разом із репрезентанткою СФУЖО д-р Стефанією Потоцькою. Місцевий Відділ КУК-у влаштував кіоск, що притягав численну публіку. Українська делеґація вручила меморіял секретареві Конференції, забирала слово до теми нарад на Форумі, поборювала становище совєтської делеґації в часі їх виступів. Своїх представниць на Конференцію вислали — Об'єднання Жінок ЛВУ з Канади і Об'єднання Жінок ОЧСУ з ЗСА.

Конференція Генеральної Федерації Жіночих Клюбів, 13-18 червня у Філядельфії. Цей щорічний з'їзд найбільшої американської жіночої організації обговорив зовнішні і внутрішні проблеми цієї країни. Його відвідала численна українська делеґація. Представницею СФУЖО була Лідія Дяченко, Союз Українок Америки заступала Ольга Ставнича, а Укр. Зол. Хрест Оксана Генґало. Виставку народного мистецтва влаштувала Марія Мазур, голова 90 Відділу СУА. З'їзд використано для нав'язання зв'язків і намічення дальших зустрічей, як із Генеральною Федерацією, так із балтійськими жіночими організаціями.

Конґрес Міжнародного Союзу, 21-28 липня у Ґлендейл, Н.Й. З'їзд цієї великої міжнародної організації відбувся вперше в ЗСА. На відкритті Конґресу в будинку ОН привітав його ген. секретар Курт Вальдгайм. Учасницями Конґресу у ролі спостерігачів були — Олена Процюк від СФУЖО і Каміля Смородська від СУА. Українська делеґація відзначилась двома прийняттями, що пройшли дуже успішно. Одне відбулося в приміщенні Конґресу заходами 103 Відділу СУА, а друге Управа СФУЖО влаштувала спільно з п-вом Сочинськими в їх просторім домі в Брукліні.

Конференція Гемісфери, 5-8 серпня в Маямі. Її скликала Міжамериканська Жіноча Комісія для розгляду становища жінки в цілій американській гемісфері. Маючи 12 складових організацій у цій частині світу, СФУЖО отримала запрошення і вислала інж. Лідію Дяченко, як свою представницю. Конференцію відвідали також члени 17 Відділу СУА в Маямі. Цю зустріч використано для нав'язання зв'язків і намічення співпраці на майбутнє.

Ці чотири З'їзди різного напрямку і змісту виказують, які можливості маємо на міжнародному ґрунті. Їх треба відповідно вміло використовувати, щоб усюди мати приятелів нашої справи — інформує Пресова Референтура СФУЖО.

Українська мова на Ратґерському університеті в Нюарку

Нюарк, Н.Дж. — Уже восьмий рік Відділ чужомовних мов і літератур Ратґерського університету в Нюарку вводить навчання українських курсів: українську мову і літературу. Ці акредитовані курси, як усі інші чужомовні мови і літератури, чергуються кожного другого року, а затримання цих українських курсів залежить виключно від кількости студентів, які впишуться на них.

В біжучому академічному році, який розпочався 9-го вересня ц.р., відбуватимуться виклади заавансованого курсу української мови (для тих, хто вже вивчав українську мову або розмовляє по українськи). Виклади відбуватимуться по вівтіркам і четвергам від години 11:30 до 12:45. Курс називається "Intermediate Ukrainian", число курсу 860:119. Заінтересовані студенти повинні полагодити вписові формальності негайно, починаючи від 9-го вересня і кінчаючи 17-го вересня цього року. У справі реєстрації й ширших інформацій можна звертатися до д-ра Євгена Федоренка, викладача українських курсів, або до д-р Мері Каллинс, голови відділу чужомовних мов і літератур.

СОВЄТСЬКІ НАРОДОВБИВЦІ НАМАГАЮТЬСЯ ЗНИЩИТИ МОРОЗА

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — З України дісталась вістка, що совєтські власті застосовують методи для фізичного знищення Валентина Мороза.

Валентин Мороз

Після визнання його ментально здоровим, перевезення до мордовських концтаборів і дозволу на триденне побачення з дружиною і сином, таборова адміністрація призначила В. Морозові найтяжчу працю в таборі. Він працює тепер в шліфувальній артілі, без вентиляції і свіжого повітря. Приміщення праці є наповнені шкляним пилом, який вдихують працівники. Після деякого часу праці в таких умовинах в'язні хворіють на внутрішні кровотечі, звапнення легень, а деякі навіть тратять зір. Цей новий спосіб фізичних тортур В. Мороз прийняв гідно і хоч праця повна небезпек і виснажує його фізично, морально він почувається добре в свідомості, що йому призначено нести до кінця тяжкий жезл боротьби за волю для нього особисто і для його народу.

Сатиричний лист І. Калинця до Червоного Хреста СССР виявляє жорстоку дійсність

Гельсінки (УІС „Смолоскип"). На Захід дістався текст листа Ігоря Калинця, українського поета, політв'язнія в Пермських концтаборах, до Виконавчого Комітету Червоного Хреста СССР.

Лист цей, написаний в сатиричному тоні, кидає яскраве світло на побут політв'язнів в совєтських концтаборах.

Подаємо повний текст цього листа:

Заява
Виконавчому Комітетові
Червоного Хреста СССР.

8 жовтня 1975 року в заведенні ВС 389/35 під нағлядом відомого (далеко за межами, але зовсім не святого Всесвятська) людинолюбця Полякова була проведена адміністрацією табору чергова гуманітарна акція в дусі добродійних ідей заключного акту Европейської наради. А саме: були зібрані (з великим ентузіязмом і мисливським газардом) у особливо небезпечних державних злочинців, а серед них також у інвалідів, хворих і старих людей, другі („лишні") коци й інші постільні речі.

Поки не загорілася кожнорічна традиційна ватра з відібраних наших речей, хочу звернутися до вас з пропозицією: я ще молодий і здоровий (хоч мерзну під двома уже витертими тонкими коцами — мабуть положені на мене кальорії не гріють) і тому хочу добровільно пожертвувати у ваш благодійний фонд один з коців, який я, якось-то умудрився сховати в часі подібних акцій. Спочатку я навіть хотів попросити вас відправити його (разом з посилками на моє ім'я з-закордону, котрі, як вам відомо, я не одержую, і з речами одягу — сорочка, светер, шапка, чоботи і т. д., які у мене відібрали після приїзду в табір) моїм чілійським побратимам по неволі. Але недавно довідався (річ ясна з радянської преси), що вони можуть користатися постільними речами не *лише* тими, які ви їм висилаєте, але й своїми домашніми.

Мої спроби згадати ще якихось нещасних в'язнів у профашистських (яких ще?) режимах, які потребують коців, не увінчалися успіхом (мабуть радянська преса погано поінформована про їхні нещастя).

Тому звертаюся до Вас, як більш компетентних у цьому питанні: допоможіть мені знайти такий концтабір, де мій коц міг би пригодитися і де його не вилучили б за режимом (якось то жаль його палити, коли подумаєш, що є десь люди, які можуть ще гірше жити — але, де?).

З повагою,
Ігор Калинець
власник двох коців

П.С. Думаю, що Червоному Хрестові буде цікаво дізнатися, що в подібних благодійних акціях беруть участь також представниці кращого (і м'якосердного) полу з числа адміністрації (так, і не лише в цей Рік Жінки!).

Воістину сестри милосердя!
9 жовтня 1975 року.

„Правда" критикує през. Форда

Москва. — Газета „Правда", орган ЦК КПСС, перший раз після Конвенції Республіканської партії і найменування Джералда Форда на перевибір на президента у виборах в листопаді ц. р., скритикувала теперішнього Президента ЗСА кажучи, що своєю заявою про американську військову силу, яка, мовляв, є ґарантією миру, Форд нарушив совєтсько - американський договір про поліпшення відносин між СССР і ЗСА. Московська газета у недільному додатку з 5-го вересня ц. р. відмічує, що виступ президента Форда на зібранні Асоціяції Національної Гвардії „викликав здивування" і його, мовляв, не можна оправдувати передвиборчою кампанією. „Правда" при тому додає, що не можна також оправдувати президента Форда, коли він говорить, що тільки сила і готовість до війни забезпечує мир, а безсилість веде до війни. „Такі вислови пригадують нам часи, коли політику велося „з позиції сили, яка у свій час потерпіла поразку і була відкинена самим життям", — пише „Правда".

Помер Мао Тсе-тунґ – верховод китайських комуністів

Пекін. — Радіостанції світу, покликаючись на радіову вістку з Пекіну, повідомили у четвер, 9-го вересня ц. р., що в ночі з середи на четвер помер у своєму палаці на передмісті Пекіну верховод китайських комуністів, диктатор Китайської Народної Республіки Мао Тсе-тунґ. Помер на 82-му році життя. Згідно з УРЕ, Мао Тсе-тунґ народився 26-го грудня 1893 р. в с. Шаошані, провінції Хунань, учасник революції 1911-12, яка повалила монархію в Китаї, а від 1919 р., познайомившись з теорією марксизму-ленінізму, зайнявся революційною діяльністю і займав різні становища в комуністичній партії Китаю. Як професійний революціонер, Мао Тсе-тунґ цікавився також військовою ділянкою — був комісаром корпусу червоної армії Китаю (1928-30), головою революційних військ ради при ЦК КПК та займав інші керівні становища. Він був також теоретиком марксо-ленінської філософії і виступав як поет, поєднуючи свою поетичну діяльність з революційною діяльністю. Від 1943-1954 виконував функцію голови ЦК КПК, а від 1954 р. Мао Тсе-тунґ став головою КНРеспубліки і на цьому становищі він залишився до кінця свого життя. Як відомо, Мао Тсе-тунґ і його прибічники, які тепер є при владі у Китаї, поборюють московські впливи в світі і гостро виступають проти совєтсько-російської домінації, поширюваної з допомогою совєтської пропаґанди і військової сили.

Мао Тсе-тунґ

Арештування „радіохуліґанів" у СССР не допомагає

(ст). — В СССР і далі не вгавають нелеґальні радіопередачі. Ще в 1966 році найвищий совєтський суд, затривожений постійно збільшуваними нелеґальними радіопрограмами, проголосив, що їх автори можуть бути карані як політичні правопорушники. Раніше нелеґальне використовування радіо для такої роботи суд трактував як „злобний хуліганізм". Найвищий суд постановив, що „радіохуліганів" можна також судити за „протисовєтську аґітацію і пропаґанду" на основі 70-го параґрафу карного кодексу. За тих 10 років, що минули, преса приносила і приносить багато вісток власне про діяльність нелеґальних радіостанцій.

Радіопередача архангельської офіціяльної радіостанції повідомляла про 30 „радіохуліґанів", які нелеґально користувалися трансміторами цього року. Вони передавали вісті, коли офіційна станція мовчала, головно ніччю. Архангельська офіціяльна радіостанція просила в цьому звідомленні слухачів, щоб повідомляли власті про всі такі передачі кожної хвилини, як день, так ніч і можуть робити це анонімно. В Донецьку, за словами „Комсомольської Правди", викривали щомісяця по 125 нелеґальних радіопередач. В московській області, згідно з пресовим звідомленням, приловили „сотки радіохуліґанів". В Казані власті вислухали 115 нелеґальних передач упродовж п'яти годин 1970 року, а кількадесят „радіохуліґанів" придержала міліція, що вчинила була на них лови і передала їх судам.

Та, як виходить із архангельського радіоповідомлення, годі припинити ті нелеґальні передачі. Їх тяжко приловити, бо передачі відбуваються хвилево, переходячи з місця на місце. У статті місцевої кірґізької газети старшина міліції заявив: „Де б ми тільки не викрили радіохуліґанів, там викриваємо теж протисовєтську пропаґанду. В передачах чуєте релігійне базікання та протисовєтські анекдоти". В місті Куйбишеві, як повідомляє місцева газета, міліція арештувала дівчину, яка надавала „якнайбільш реакційні поголоски і підлі сплітки". Політичні „сплітки", які вона передавала, потім люди швидко поширювали та впевняли, що то правдиві вісті, бо „чули їх на радіо". За нелеґальні передачі з Вільнюса, столиці Литви, був засуджений на три роки ув'язнення передавач, який знімав на магнітну стрічку західні вістки й передавав їх для місцевих слухачів. Нелеґальна станція в Україні передає протимосковські українські націоналістичні пісні.

Союзовий День Чікаґської Округи відбудеться 19 вересня в Полатайні

Чікаґо. — Управа Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Чікаґської Метрополітальної Округи інформує, що великий Союзовий День заплановано відбути цього року в неділю, 19 вересня, на площі СУМА — ООЧСУ в Полатайні, біля Чікаґо.

Саму імпрезу попередить св. Літургія, яка буде відслужена в годині 10:30 рано в місцевій церкві в Полатайні, а відтак о годині 12:15 буде піднесення прапорів та офіційне відкриття свята.

В програму Дня ввійдуть змагання копаного м'яча і відбиванка та забава при звуках оркестри п. Шаха. Комітет подбав і про виграшу цінних експонатів, в тому двотомову Енциклопедію Українознавства та багато інших речей.

Атракцією Дня буде вибір королеви Метрополітальної Союзової Округи. Очікується, що багато студенток візьме участь в контесті. Комітет подбав і про українську традиційну кухню. На випадок злої погоди, програма відбудеться в просторій залі Осередку СУМА під тією самою адресою, 135 Е. Іллиной вулиці — Полатайн.

Головний Екзекутивний Комітет репрезентуватиме під час Союзового Дня головний касир мґр Уляна Дячук, яка в суботу, 18 вересня буде учасником організаційних нарад Чікаґської Округи, що відбудуться вечором о годині 7-й в залі Союзового Дому при Вестерн евеню в Чікаґо.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Надії і турботи

З багатьома новими надіями і не без нових турбот почався новий, вже осінній сезон не тільки для нашої української громади, але й для всього американського народу. Очевидне, що багато всіляких надій зв'язується з листопадовими виборами і їх вислідом, але й без цих виборів загальний настрій американців з початком нового сезону — як це можна оцінювати по голосах преси, опитуваннях публічної опінії тощо — є значно кращий, як в кількох попередніх роках.

На цей кращий настрій та більші надії американців вплинули не тільки святкування в липні 200-річчя незалежности, але й загальна ситуація в країні.

З новим шкільним роком 60 мільйонів учнів і студентів американських шкіл, від садочків починаючи а на університетах і коледжах кінчаючи, ідуть і вертаються до своїх шкіл з помітно більшою певністю, що зможуть провести цей рік на науці і студіях без більших і зайвих перешкод.

Могутня індустрія може і не працює ще повною парою, але своєю мовою говорить факт, що плянувальники такої важливої ділянки в американському житті, як автомобільна промисловість, вже заповіли збільшення продукції і цін на автомобілі, розраховуючи на дальше поліпшення економії. Подібну тенденцію спостерігається в будівельній та інших важливих індустріях.

Рівночасно передбачається, що цьогорічні жнива в більшості районів будуть рекордові.

Все це факти і з ними зв'язані нові надії, що сумарично збільшує довір'я американського народу до себе самого та своїх спроможностей.

В такій ситуації і при такому розвитку не бракує також і турбот, бо існує ще ряд проблем, з якими не можна дати собі ради протягом короткого часу та які в обставинах могли б поважно вплинути на дальший розвиток. Такі проблеми, як інфляція, безробіття, податки, коливання на біржах і ринках дальше існують і дальше турбують не тільки федеральний і стейтові та місцеві уряди, але й кожного громадянина.

Під знаком цих та ряду інших надій і турбот розгортається тепер виборча кампанія і під їх знаком цілком певно відбудуться і самі вибори в недалекому вже листопаді.

Крах соціялізму в Польщі

Ще недавно міжнародна преса інформувала про нові масові заворушення серед робітників в Польщі, які хоч і виникли на господарському тлі, але мали також політичний характер і позначались виступами проти верховодів комуністичної партії, паленням головних партійних квартир, бльокуванням залізничих шляхів, усуванням комуністичних лозунгів про „досягнення соціялізму", ставленням різних вимог партійному керівництву тощо. Аналітики польської проблематики на Заході стверджують, що невдоволення широких мас польського населення і неспокої серед робітництва у великих індустріяльних центрах Польщі у зв'язку з підвищенням цін на сільськогосподарські продукти та брак таких основних речей, як цукор, масло, м'ясо тощо, є насправді виявом тих політичних та соціяльних настроїв, які вуртують серед населення Польщі вже від самого початку комуністичного владування і впроваджування совєтської системи „будівництва соціялізму", „диктатури пролетаріяту" та обмеження національної і особистої свободи за совєтським зразком. Лондонський „Таймс", пишучи про розрухи в Польщі, які мали місце в червні ц.р., каже, що розрухи польських робітників не були першим виявом невдоволення. Багатьом на Заході ще в свіжій пам'яті всутрішнє кипіння в Польщі в 1956 р., яке, як тоді здавалося, закінчило еру півколоніяльного становища Польщі. Поляки, висуваючи тоді на передове місце Владислава Гомулку, надіялись, що він поведе Польщу „власним шляхом до соціялізму" і бодай до якоїсь міри звільнить країну від політичної й економічної залежности від СССР. Але так не сталося. Навпаки, Гомулка, прийшовши до влади і вбравшись в пір'я, намагався зліквідувати і фізично знищити ліберальну групу польських політичних діячів, з допомогою яких він прийшов до влади. Ніяких замітних реформ у польській господарці не введено, економіка діяла на засадах совєтського „демократичного" централізму, викликаючи незацікавлення і збайдужіння серед робітництва, поширювання форм бюрократизму, а тим самим і застою не тільки в сільському господарстві, але у цілій системі економіки. Після 1956 р. повторювались ще кількакратно розрухи і заворушення в Гданську, Щеціні та інших більших містах. На терор режиму польський народ завжди відповідав спротивом.

Не допомогли також зміни на „найвищому щаблі". Заміна Гомулки теперішнім шефом партії Гереком, який, як і його попередники, обіцяв полякам поробити цілий ряд змін, які мали спричинитися до поліпшення господарського стану населення, але, як це показують останні події, нічого не змінила, а невдоволення мас поглиблюються. Урядові не вдалося заспокоїти розбурханої хвилі робітництва і навести бодай позірну нормалізацію в країні. Совєтського типу „соціялізм" в Польщі зближається до свого неминучого краху.

Японські спеціялісти розпочали перевірку совєтського літака

Токіо, Японія. — Група японських військових спеціялістів, яка складається з 20 осіб, очолювана ген. Ясуо Матсуї, розпочала перевірку совєтського бойового літака МІГ-25, на якому втік до Японії совєтський летун Віктор І. Беленко. Військовий джет МІГ-25, який був досі військовою таємницею Совєтського Союзу, знаходиться під юрисдикцією японського уряду, а лейтенант Беленко, одержавши право політичного азилю в ЗСА, очікує на перелет до цієї країни. Задержка у перевозі Беленка до ЗСА пов'язана мабуть з перевіркою і дослідами літака. Загально існує переконання, що приявність пілота в Японії дає право японському урядові довше задержати для перевірки машину.

ВЛАДА І КОРУПЦІЯ

Мюнхен (П. Ф.). — Хабарництво та всяке зловживання влади не новина в історії. Хабарники і постачальники хабарів записані в історії давніх грецьких держав і в Римській імперії. „Бакшиш" (підкуп) був (і кажуть) є поширений у Туреччині та в Балканських країнах. Московське царство — пізніше „Російська імперія" знала цю недугу. Тому й приповідка: „не помажеш, не поїдеш". Це значить, що службовців в адміністрації треба „підмазати", щоб допомогли прискорити якунебудь справу. Про теперішні звичаї в „першій на світі державі робітників і селян" свідчать слова: — „Це вдалося мені по блату" (підкупом). А Микола Гоголь у безсмертній комедії „Ревізор" дав у сатиричній формі вираз „законности" хабаря в державі царя Миколи І. Городничий докоряє підлеглому чиновникові, що взяв завеликий підкуп: „Не по чину (незгідно з ранґою) береш"! Мовляв, право на великий хабар мають особи вищої ранґи, а менші мусять задовольняти свої апетити меншими сумами. Український патріот, попередник Гоголя в російській літературі — Василь Капніст описав у комедії „Ябеда" звичаї царських урядовців віршами:

„Бери, большой тут нет
науки!
Бери, что только
можешь взять!
На что ж привешены
нам руки,
Как не на то, чтоб брать
и брать..."

Афера „Локгіда", фірми що виробляє літаки для воєнних цілей і продає їх в різних країнах світу, поставила під суд немало політичних діячів в Азії та в Европі. Бувший прем'єр Японії Танака перебуває під арештом: його обвинувачують за те, що дістав від фірми „Локгід" п'ять мільйонів долярів за послугу цій компанії. Японський уряд під проводом Танаки купив дорогі літаки фірми „Локгід". Заробила фірма, заробив і прем'єр Танака: „Рука руку миє"...

Подібні діла сталися теж в інших країнах. Але найбільшого розголосу набрала справа принца Бернгарда, мужа голляндської королеви Юліяни. Як головний інспектор збройних сил Голляндії, принц Бернгард одержав подяку від фірми „Локгід" за посередництво в продажі літаків для голляндської армії. Порівняно, хабар невеликий, трохи більше одного мільйона долярів... Японський Танака заробив більше, однак розкриття афери принца Бернгарда викликала величезне обурення в голляндському суспільстві. Загально відомо, що королівська родина Голляндії належить до найбільших багачів у світі, і принц Бернгард міг безжурно жити на ту плату, яку мав від держави. Але він не встояв перед принадою, яку поставили продавці - спокусителі із фірми „Локгід": мовляв, і „свіжа копійка" (мільйон долярів) не пошкодить принцові... Коли ця трансакція розкрилася, то Бернгард перше твердив, що він ніяких хабарів від фірми „Локгід" не мав. А коли йому документально доказали протилежне, то мусів принц публічно визнати свою „помилку". Тепер громадяни Голляндії читають книгу - протокол слідчої комісії, яка вивчила документи афери „Бернгард - Локгід".

Цей скандал у королівському сімействі завдав великої шкоди самій інституції монархії в Голляндії. Королівська родина в цій країні була в пошані, бо мала великі заслуги в обороні незалежности Голляндії. І сам принц Бернгард показав себе хоробрим вояком: за Другої світової війни він літав з бомбами над Німеччиною. А тепер мусів зректися всіх своїх титулів в армії і каятися за свою нерозважність. Чи знала його дружина — королева Юліяна — про хабарництво принца Бернгарда? Якщо це буде доведено, то Юліяна мусітиме зректися трону.

Москва міняє тактику у відношенні до конфлікту в Ливані

Москва. — Ройтер, на підставі коментаря в газеті „Правда", надрукованому у числі з 8-го вересня ц. р., інформує, що уряд Совєтського Союзу не наголошує більше своїх дотеперішніх вимог і не увиразнює попередньої беззастережної піддержки для Палестинської Визвольної організації та інших скрайньо-лівих угрупувань, замішаних у громадянську війну в Ливані. Коментатор „Правди" критикує також ліві угрупування за відмову переговорювати в справі замирення. Совєтський уряд настоює однак на виведенні усіх сирійських військ з Ливану, а конфлікт пропонує розв'язати шляхом політичних переговорів, базованих на добрій волі і компромісі усіх заінтересованих сторін. „Полагодження конфлікту коштом ПВО і лівих угрупувань, доведе тільки до ще більшого кровопролиття", — говориться в коментарі „Правди". Коментар в „Правді" підписав „Обсерватор", що є прийнятим в СССР, коли уряд займає якесь становище у міжнародних справах.

К. Крупський

НАЦІОНАЛЬНА ОСОБИСТІСТЬ В ПОГЛЯДІ ДИСИДЕНТА-РОСІЯНИНА

6

Герцен сказав: „Якщо прогрес є ціллю, то для кого ми працюємо? Хто є тим Молохом, що відступається назад, коли робітник підступає, замість відповідно заплатити йому. І не має відповіді масам, які зараз гинуть. Є тільки обіцянки, що після смерти все буде гаразд на землі".

Борисов каже, що Джін Форестієр — теоретик „наукової спільноти", подає дивовижний опис тієї нової культури. Форестієр думає, що та спільнота створить цілком нову концепцію особистости і вона буде достосована до духовости модерного часу. Її характеризуватиме антитрадиційний спосіб думання, відсутність історичної пам'яті, яка перешкоджає і стерилізує розуміння дійсности, емоційність, тверезість і справу фактів. Масове споживання (консумція) означає зміну методи комунікації між народами. Тому людина спотикатиметься в її окруженні не з причин речей і питань, таких як — „Чи є цей світ зорганізований справедливо? Усе, що не може бути зміряним і обрахованим, одним словом, усе неквалітативне, мусить бути вичеркненим в нової культури. У новій спільноті запанує нове підсоння, а її основою рисою буде емпіризм з кореспондуючим емпіризмом сучасної науки. Моральність послабне і буде звільненою від догми. Атмосфера модерности обережно вилучить тяжкі та болючі питання з моральної свідомости.

Все це на погляд Форестієра допоможе „науковим" принципам продістатись у думку мас і підвищить „лібералізацію" особистости. У випадку цього, каже Борисов, людина зовсім не зискає на свободі, бо її спосіб життя буде підпорядкованим вимогам раціональности, оптимальности і продуктивности як в продукційній, так і в неекономічній сферах. Нове технологічне середовище вимагає того, щоб людина жила ближче оптімум, бо усі відхилення від оптімум уважається за безладдя, і тому традиційна спільнота була більше толерантною. Суспільно реґулюючі функції науки є виконувані технократією. Технократія є силою, діючою в імені попиту, росту і розміру. Вона глядить на спільноту більше, як на сукупність соціяльних ресурсів, призначених у використанні для осягнення і зміцнення апарату, який контролює все.

Утопійний соціяліст Сен Сімон, компатріот Форестієра, колись писав: „Найвищий закон людської причини підпорядковує собі все і володіє усім. На його погляд люди є тільки знаряддям. Ця плянова спільнота мала б занувати в цілому світі, значить, — бути „універсальною". Розвиток, концентрація і раціональний розподіл науки вимагає дисінтеґрації традиційних національних структур та ліквідації „історичних культур", бо вони не сумісні з науковим змістом думки. Найбільшою перешкодою, на гадку Форестієра, у творенні „спільноти будуччини", є „магічне синтезування і метафоричний спосіб думки між масами людей". Маси і проґрес каже Форестієр, є суперечністю в термінах.

Борисов каже, не потрібно більшого дослідження, щоб побачити подібність поміж цим образом та ідеалом, до якого змагає теперішній марксизм, а саме: до „побудови світового соціялізму". Цей останній (соціялізм) уважає, що цей ідеал не може бути здійсненим під капіталізмом. З марксистської точки зору плян нової „особистости", як передбачено теоретиками „наукової спільноти", мусить терпіти від ще іншої вади, а саме — від браку ідеологічного складника, який, як показав досвід, не мусить бути занедбаним у виконуванні функції „реґулятора", що, на щастя не стає в конфлікт з „науковим духом", бо як знаємо, каже Борисов, марксистська ідеологія відрізняється від „традиційних" ідеологій тільки тим, що є „одинокою науковою".

Аналогічно, спільнота вимагає реґулятора від наукової ідеології, яка в свою чергу натискає на наївну технократію. Ця, дуже тоненько завуальована схожість соціялізму і „технологізму", що тепер все більше стає помітною, не випадкова і полягає на досі неповністю визнаній духовій близькості. Сцілла і Харібда завжди знайдуть спільну мову для переговорів тому, що вони обоє посідають спільну природу, а що більше — спільного ворога.

Як називається цей ворог? — Запитує Борисов і зараз відповідає, кажучи, що пророки нової універсальної спільноти ніколи не говорять цього голосно. Можливо тому, що багато з них не є ще певні того, а може також тому, що їхня справа була б програною. Як бачимо, каже Борисов, пророки „нової спільноти" передбачають загин особистости в традиційному розумінні цього слова, що пояснене вище. Її місце має посісти стерилізована „універсальна людина", позбавлена усіх квалітативних дефініцій, — раціональний атом із заплянованими соціяльними манерами. Та нова спільнота вилучить (виелімінує) усі попередні типи людської спільноти, а також націю і релігію, як перешкоди у світовій реґуляції життям людства. Як бачимо, каже Борисов, „нова спільнота" заміряє знищити історичну пам'ять і зробити історію неіснуючою.

Автор висловлює переконання, що неособовостеве, безструктурне і безформенне існування є неможливим. Позбавлення цих прикмет є себезнищенням і поверненням в неіснування. „Дух себезнищення і неіснування" — це правдиве ім'я похідної сили і реґулятора „універсального проґресу". Без Бога і без людини, — ось що лежить скритим за гарною поверхнею „універсалізму". Воно робить тільки трюки і глузує з тієї людини. Воно на протязі своєї історії маскарадило під різними іменами і завжди виконувало деструктивну роботу.

(далі буде)

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Улас Самчук. НА КОНІ ВОРОНОМУ. Спомини і враження. Інститут Дослідів Волині. Видання Товариства „Волинь", Вінніпеґ, 1975, ст. 360.

Улас Самчук відзначив 70-ліття свого життя і 50-ліття своєї літературної праці виданням спогадів про майже три роки своєї праці під час Другої світової війни — від травня 1941-го року до листопада 1943 р. Зачав був він свою подорож в Україну з Праги „під знаком апокаліптичного вершника „на білому коні" з луком переможця, а закінчив „на коні вороному" з вагою в руці своїй, щоб все зважити і все розсудити. Так, як бачило око і відчувала душа". Він писав спогади в Торонті в роках 1971-1974.

Так сталося, що „газета „Волинь", яку редаґував Улас Самчук, мала ширше значення, а не тільки урівенського обширу. Її редактор пише, що його редакція „була центром політики значно ширшого розміру й засягу, ніж інші формальні політичні угрупування". Самчук дозволив собі в своїх статтях писати так, що німецьким окупантам це не подобалося і вони його були заарештували на цілий місяць. Пізніше його звільнили, але заборонили йому бути редактором „Волині" і заанґажували його до праці в Німецькому Пресовому Бюрі (ДНБ) з платнею 500 німецьких марок, з дістами та німецькими харчовими марками. За це автор мав давати „Кореспонденції ДНБ" не менше, як два дописи тижнево неполітичного змісту, теми яких Самчук міг вибирати за власним вподобанням. Ці його статті друкувалися в 120-ох газетах по всій Україні, як сам автор хвалиться тим, і він явно признається, що „не має права нарікати на долю", бо він тоді, як приїхала до нього Таня, „жив хвилююче, повно, барвисто, бурхливо".

Ця Таня — це друга дружина Самчукова, бо перша залишилася була в Празі, і „розрив із нею був автором зроблений дуже по-живому, і ця рана не могла зажити безболісно".

Історія з Танею свідчить про те, що автор оповідає щиро й правдиво, і тому йому треба вірити.

Він пише про те, як німці стріляли українців в Крем'янці, яких були взяли як „заложників" за напад партизан на німецькі мастності.

∵

Відвідавши місто Кременчук, співпрацював Самчук із Віктором Петровим і був „найкращої про нього думки", хоч пізніше виявилося, що Петров втік із Німеччини до комуністів, бо був старанно закаптурений совєтський шпигун".

Автор відвідував Київ, Полтаву і Харків та у своїх споминах подає свої враження й дещо з історії згаданих міст. Самчук історіософує і філософує в своїй книжці, бо він пише, що „Прикметою його думання було вглиблюватися в своє життя і шукати там причин свого приречення", а ми додамо, що він любить шукати і приречення не тільки свого. Пишучи про знищення німцями - гітлерівцями 15,000 жидів в місті Рівному, Самчук пише про „унікальне приречення, расову „вибраність", ідейну незаперечність" жидів. Можна гадати, що християнський теолог не похвалив би того всього, що про „феномен жидівства" написав автор на 94 і 95-ій сторінках.

Може не всім подобається і те, що автор написав про підпілля, що воно, мовляв, „не є місцем політичної мудрости, це є місце лобне, місце відчаю, розпачу, гніву і політичною ґанґреною на тлі політики". Автор стверджував, що „Україна йшла в підпілля. Бульбівці, мельниківці, бандерівці, опісля колпаківці".

Бульба запрошував автора до себе, але він відповідав: „Я не воїн, а письменник. Моє завдання воювати не рушницею, а пером".

Книжка „На коні вороному" з-під пера відомого прозаїка читається як повість про жахливі воєнні роки в Україні, в яких автор „Волині" відограв досить поважну ролю, використовуючи свої зв'язки з деякими німцями, бо без того був би поділив долю Олени Теліги й Ольжича, про яких багато пишеться в цій книжці. Декому могло б здаватися, що автор дещо забагато пише про себе й перебільшує свою ролю в описуваних подіях, та це вже, здається, його органічна прикмета — організатора так званої „Великої Літератури", без дійсно великих творів... Як це тепер бачимо...

Книжка „На коні вороному" має гарну обкладинку роботи М. Левицького та 35 ілюстрацій в тексті. На третій сторінці обкладинки видрукована Редакційна Колеґія аж з 8-ох осіб, та читач не завважив, щоб ці редактори перепрацювалися при книжці Самчука.

Варт прочитати цю багату змістом книжку мистця української прози — Уласа Самчука, бо вона цінне джерело нашої найновішої історії.

Міг автор коротко згадати ті цинічно жорстокі пляни щодо українців гітлерівського виродка ката України Коха, про які писав Лев Шанковський в журналі „Київ", 1954, ч. 1, ст. 27-35.

Показник імен влегшував би читачеві користуватися цією працею з багатющим матеріялом.

Михайло Біда

Українсько-Американська Фундація в пам'ять Романа В. Смука

(8)

Хоч у книжечці п.з. „Шість років Української Економічної Високої Школи в Мюнхені" згадується, що в цей тяжкий період ЗУАДК допомагав УЕВШ у той спосіб, що висилав щомісяця деяку харчову допомогу для педагогічного персоналу. („Шість років Української Економічної Високої Школи в Мюнхені", 1945-1951, Мюнхен, 1951, стор. 9).

Послухаймо, що про адв. Р. І. Смука, пише уже покійний д-р І. Мірчук, цитую його слова:

I am especially obliged to the United Ukrainian American Relief Committee at Munich and its Director Roman Smook, who contributed greatly towards a speedy publication of the work. (I. Mirchuk Ph.D., "Ukraine and Its People", Ukrainian Free University, Munich, 1949, p. V).

Для того, щоб наше українське суспільство в діяспорі дізналося про ті всі добрі діла, які старався робити для нашої науки директор ЗУАДК на Европу Р.І. Смук, то я собі дозволю зацитувати деякі уривки з листів до Управи ЗУАДК в Мюнхені: „З нагоди святкування двадцятьп'ятилітнього існування Українського Вільного Університету рішив Сенат видати збірник наукових праць членів цієї установи..., з'явилися нові клопоти, зв'язані з фінансуванням друку цього твору... Одначе тут прийшов на поміч українському університетові ЗУАДК, виплачуючи потрібну суму... За цю незвичайно важну для нас поміч складає Сенат Університету на Ваші, Пане Директоре, руки найсердечнішу подяку і рівночасно висловлює надію, що і в майбутньому наша установа знайде у Вас зрозуміння для її так важливої, культурно-наукової праці". Підписані: проф. д-р Юрій Панейко, проф. д-р І. Мірчук. („Звідомлення ЗУАДК з діяльности в Західній Европі за 1948 рік", Мюнхен, 1949, стор. 30).

В іншім листі до директора ЗУАДК в Мюнхені, подаю уривки з листа: „Від імени Сенату УВУ дозволяємо собі зложити Вам, як представникові Злученого Українсько-Американського Допомового Комітету на Німеччину, сердечну подяку за цю першу допомогу, яку отримав університет від Вас в самий найкритичніший для нього час... Тоді прийшли Ви нам з допомогою в висоті 2,000 НМ"... Підписані: професор д-р Юрій Панейко, проф. д-р Іван Мірчук". (Те саме джерело, стор. 30, 31).

Також досить вимовним є уривок з листа, адресований до Президії Загальних Зборів ЗУАДК у Філядельфії: „...І коли сьогодні маємо нагоду і честь висловити від сотень наших студентів признання і найсердечнішу подяку за Вашу дотеперішню велику допомогу, осмілюємося заразом просити Вас цю допомогу в дотеперішній формі і розмірах не тільки продовжувати, але по змозі її ще пожвавити й побільшити... За це буде вдячною наша молодь". Підписані: проф. д-р Зенон Кузеля — голова, проф. д-р Теодозій Волошин — секретар. (Те саме джерело, стор. 31).

Ще інший лист адресований до директора ЗУАДК, на Европу, адв. Р. І. Смука, тут цитую уривок із цього листа: „Пропам'ятна Книга" свідчить про те, серед яких обставин прийшлося пробивати собі дорогу українській еміграції до тих високих надбань, які вона зробила за 40 років життя в ЗСА". Підписаний: П. Динник — бібліотекар. (Те саме джерело і стор.).

Досить вимовним є лист адресований до директора ЗУАДК на Европу, адв. Р. І. Смука в Мюнхені, цитую його зміст: „Комісія Трьох — виконне тіло Допомогової Ради при Головній Станці ЗУАДК, — яка заступає три установи: ЦПУЕ, СХС і ОУЖ, висловлює ЗУАДК і всім жертводавцям ЗСА щиру подяку за ту видатну допомогу, що її мали наші скитальці в 1948 році.

Це дало змогу допомагати хворим, студіюючій молоді, інвалідам, вдовам, ученим, мистцям, заслуженим діячам та іншим потребуючим помочі". Мюнхен, 12.4.1949. Комісія Трьох. Підписані: д-р Я. Воєвідка, проф. Іван Розгін, Амалія Рублева. („Звідомлення ЗУАДК з діяльности в Західній Европі за 1948 рік", Мюнхен, 1949, стор. 30).

Про такі листи з подякою, які одержував директор ЗУАДК на Европу адв. Роман І. Смук, можна багато писати, але, на мою думку, вповні вистачає тих кілька, щоб можна зорієнтуватися, яку величезну допомогу для українських скитальців у Німеччині давав директор ЗУАДК на Европу, не жаліючи ні часу, ні труду, розуміючи те, що він виконує свою службу для добра українського народу та робить добрий вчинок християнина, помагаючи в недолі своїм братам по крові.

Будучи деректором ЗУАДК на Европу, адв. Роман І. Смук не тільки виконував функції харитативного характеру, він також, будучи на такому високому становищі, мав сприятливу нагоду високопоставлених чужинецьких урядовців вірно інформувати про Україну, її народ та ті соціяльно-економічні й політичні обставини і умови, в яких під сучасну пору Україна опинилася не з своєї власної волі.

Тож він свою ролю українського амбасадора серед чужинців виповняв сумлінно, чесно, вміло та безкорисно, де в цьому допомагали йому його юридична освіта, солідне обізнання з українськими справами та її проблемами у підсовєтській дійсності.

(Продовження буде)

Пітсбурґський Деканат
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ в США
— влаштовує —
в неділю, 26 вересня 1976 р.
ТРАДИЦІЙНИЙ ДЕНЬ ДЕКАНАТУ
який відбудеться
в Українській Православній Церкві
Свв. Апп. Петра і Павла в м. Карнеґі, Па.
о год. 3:30 по пол.
Просимо всіх до численної участи і своєю присутністю звеличати цей День.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ УКРАЇНОЗНАВСТВА
Т-ва РІДНА ШКОЛА в НЮАРКУ, Н. Дж.
повідомляє, що
НАВЧАННЯ в ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА
РОЗПІЧНЕТЬСЯ
в суботу, 11 вересня 1976 р.
в приміщенні УКРАЇНСЬКОЇ ПАРАФІЯЛЬНОЇ ШКОЛИ СВ. ІВ. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ
при вул. Сенфорд і Айві.

- В год. 9-ій ранку буде відправлена СЛУЖБА БОЖА в церкві св. Ів. Хрестителя, а опісля розпічнеться РЕЄСТРАЦІЯ УЧНІВ до кляс 1-12.
- РЕЄСТРАЦІЯ УЧНІВ буде продовжуватись до кінця місяця вересня.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

Увага! КЛІВЛЕНД і ОКОЛИЦЯ! Увага!
СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — 33 ВІДДІЛ у КЛІВЛЕНДІ, Огайо
— влаштовує —
Мистецьку Виставку Картин ІРИНИ ФЕДЕНИШИН в домівці СУА
при 5720 State Rd., Parma, Ohio
в СУБОТУ, 18 ВЕРЕСНЯ, від год. 12 до 10 веч.;
в НЕДІЛЮ, 19 ВЕРЕСНЯ, від 7 до 2- по пол.
Зустріч з Мисткинею і обговорення виставки — в неділю, 19-го вересня 1976 о год. 1:30 по пол.

На Союзівці відбувся День Союзянки

Союзівка, (С. Крижанівський). — З нагоди святкування 200-ліття незалежности ЗСА і 100-ліття українського поселення в Америці, — Окружна Управа СУА Ню Йорку, разом зі своїми Відділами, влаштувала на Союзівці в неділю 22-го серпня ц.р. „День Союзянки". Головною імпрезою цього свята був вечір з різноманітною програмою, влаштований у великій залі Союзівки. І хоч початок був назначений на год. 2:30 по полудні, то вже годину раніше біля входових дверей зібралося чимало публіки, щоб побачити й послухати програми. Приїхали союзянки не лише з Ню Йорку, чи Джерзі Ситі, але аж з далекого Детройту; приїхали особовими автами, автобусами, на кілька годин, а хто на день-два раніше. Були й такі, що прийшли пішки, бо якраз і живуть постійно в Кергонксоні. Були самітні, були такі, що привели із собою дітей, і такі, що привели знайомих, і навіть такі, що привели своїх чоловіків.

Вступною точкою програми був виступ жіночого хору 71 Відділу СУА, що під фортепіяновий акомпаньямент Наді Яворської та диригентурою інж. Дмитра Олійника виконали гимн Союзу Українок. Офіційного відкриття Свята довершила пані Олена Процюк, культ. освітня референтка Окружної Управи СУА Ню Йорку. Вона привітала приявну на залі голову СУА пані Іванну Рожанковську, голів Окружних Управ, делеґатів різних відділів СУА та всіх чисельно зібраних гостей і передала ведення програми Наді Савчук та Христі Шапці.

Опісля хор 71 Відділу СУА під диригентурою інж. Олійника відспівав дві пісні. До всіх виступів цього хору акомпаньювала студентка Н. Яворська. Танцювальний ансамбль 89 Відділу СУА з Кергонксону, під керівництвом пані О. Оприско, у стилевих народних костюмах своїм хороводом зложив „привіт" приявним на залі, за нашою традицією „частуючи" всіх „хлібом-сіллю" на вишиваних рушниках. Опісля пані Ляриса Маґун-Турин під фортепіяновий акомпаньямент Наталі Даниш виконала кілька пісень під бурхливі оплески публіки. Дальшою точкою програми був показ фільму про канадського мистця-маляра Василя Курилика.

Опісля танкова група при 89 Відділі СУА виступила зі своїми двома танками, при чому публіку спеціяльно захопив найменший 11-літний Петрусь Савицький з Кергонксону.

Наступною точкою був показ застосування вишивки до модерного одягу для дорослих і дітей, з поясненнями пані Ніни Ковбаснюк, влаштований 71 Відділом СУА. Після цього веселий фейлетон пані Олени Ґентіш (Членка 82 Відділу СУА) п.н. „Приєднання нових членок" у виконанні самої ж авторки публіка справедливо сприймала гучними оплесками. На закінчення цього культурного вечора хор 71 Відділу СУА відспівав три пісні.

Пані Марія Томоруґ, голова Окружної Управи СУА в Ню Йорку, закрила день союзянки подякою всім приявним за участь.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПОМІЧ
запрошує всіх на
ПЕРШУ ОСІННЮ ЗАБАВУ
яка відбудеться
18-го вересня 1976 року
на ОСЕЛІ СУМА в ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н. Й.

- В програмі: Вибір Королеви Української Народної Помочі та різні приємні несподіванки.
- Аранжери: Д-р Ігор і Мгр Зеновія Кунаші та Інж. Любомир Калинич.
- Оркестра ДНІПРО О. СТРОЦЬКОГО.
- Співають: Маруся Штинь і Орися Гевка.
- Початок о год. 9-ій вечора.
- Вступ: для дорослих 5.00 дол., для молоді 3.00 дол.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ГОЛОВНА УПРАВА Т-ВА „БОЙКІВЩИНА"
повідомляє, що
в днях 25 і 26 вересня 1976 р. на Союзівці
відбудеться
ТРЕТІЙ З'ЇЗД
кол. мешканців Бойківщини з Канади і ЗСА
З'їзд проходитиме під гаслом солідарности з нескореною Україною та нашою Верховиною. Відзначиться теж 100-ліття поселення Верховинців у Північній Америці.

У ПРОГРАМІ З'ЇЗДУ:

Субота, 25-го вересня 1976 р.:
Від год. 9:00 ранком — Реєстрація.
Год. 12:30-1:30 — Обідня перерва.
Год. 2:00 — Відкриття З'їзду, звіти Головної Управи й Контрольної Комісії, дискусія, програмова доповідь (д-р М. ЦЕНКО), вибір нових Керівних Органів та схвалення резолюцій.
Год. 6:30 — Бенкет: Доповідь (Мгр ЯРКА КОМОРОВСЬКА).
Мистецька програма.
Год. 10:00 — ЗАБАВА з ТАНКАМИ, показ ноші, виступ репрезентанток Бойківщини з Балю Преси.

Неділя, 26-го вересня 1976 р.:
Год. 9:00 ранком — Богослуження.
Спільна світлина та закриття З'їзду.

В часі З'їзду буде
ВІДКРИТА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА
експонатів Музею Бойківщини та з приватних збірок.
ЗАКЛИКАЄМО ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ СТАРШЕ ГРОМАДЯНСТВО І МОЛОДЬ!

За Головну Управу Т-ва „Бойківщина" і Діловий Комітет:
Мгр Мирон Утриско — Софія Коморовська
Проф. Олександер Татомир

ДОПОВНЕННЯ

До друкованого в „Свободі" з 8-го вересня репортажу ред. В. Левенця про Всеамериканський Маніфестаційний Здвиг СУМА в Елленвіллі в днях 4-6 вересня треба додати — переочену під час підготови репортажу до друку — згадку в тому репортажі про те, що в неділю, 5-го вересня, Службу Божу в православному обряді відправив довголітній капелян СУМА, всч. о. Іван Ткачук.

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Дорогого МУЖА
бл. п. Івана Ставничого
складаю на руки Блаженнішого Патріярха Йосифа суму 25.00 долярів.
МИХАЙЛИНА СТАВНИЧА

З Мюнхену повідомляють що:

Інженер ДМИТРО АНДРІЄВСЬКИЙ
довголітній діяч Організації Українських Націоналістів, б. член ПУН, учасник Конгресу ОУН у Відні 1929 р., довголітній голова Українського Допомогового Комітету Бельгії, б. голова Сенату ОУН, журналіст, б. член Державного Центру
ВІДІЙШОВ У ВІЧНІСТЬ
в суботу, 28-го серпня 1976 року.
СЕНАТ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в понеділок, 6-го вересня 1976 р. в Байоні, Н. Дж. упокоїлася в Бозі наша Найдорожча ДРУЖИНА і МАМА
бл. п. СОФІЯ з БОЙЧУКІВ СВИЩУК
проживши 56 років.
ПАНАХИДА — в середу, 8-го вересня 1976 р. о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Kohoot Funeral Home, Bayonne, N. J.
ПОХОРОН — в четвер, 9-го вересня 1976 р. до укр. кат. церкви Преч. Діви Марії і після Служби Божої на цвинтар Holy Cross в N. Arlington, N.J.
В глибокому смутку:
чоловік — ІВАН
донька — МАРІЯ О'КОННЕЛЬ з чоловіком
син — СТЕФАН
та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і всіми Бережанцями, що 3-го вересня 1976 р. відійшов від нас у Вічність на 82-му році життя наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ТЕСТЬ, ДІДО І ПРАДІДО
бл. п. МИХАЙЛО ГНАТІВ
б. мешканець м. Бережан, останньо замешкалий в Асторії, Н. Й.
ПОХОРОН відбувся з української католицької церкви Чесного Хреста в Асторії на цвинтар св. Михаїла. 7-го вересня 1976 року.
Горем прибиті:
дружина — СОФІЯ
дочка — СТЕФАНІЯ ХАЛУПА з мужем МИХАЙЛОМ
внуки:
Д-р ЛЕВ ХАЛУПА з дружиною ТАНЕЮ
ВОЛОДИМИР ХАЛУПА з дружиною ХРИСТИНОЮ
і правнук — МИХАСЬ

Замість квітів на могилу
бл. п. Романа Купчинського
Активного Борця за Волю України, Співця Стрілецької Слави, на видання всіх Його пісень зложили:

Стефанія Артимович, Чікаґо, Ілл.	$30.00
Прокіп Матійців, Neils, Ill.	25.00
Микола Ковалиско, Клівленд, Огайо	20.00
Ліґа АУП, Чікаґо, Ілл.	20.00
Мирон Маланюк, Чікаґо, Ілл.	10.00

ВШ. Жертводавцям щиру подяку складає:
В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА"
P.O. Box 507, Church St, Sta., New York, N.Y. 10008

Увага! *СЕНЬЙОРИ!* *Увага!*

ТРЕТІЙ З'ЇЗД СЕНЬЙОРІВ
Неділя (afternoon), 19 вересня до 24 вересня на СОЮЗІВЦІ
ПРОГРАМА:

1) ІНФОРМАЦІЙНИЙ ВЕЧІР-ЗУСТРІЧ (Get together) — Неділя 19-го вересня, год. 6:00 по пол.
2) КОНФЕРЕНЦІЯ — з участю Члена Екзекутиви УНСоюзу — Понеділок, 20-го вересня, год. 10:30 ранку.
3) Вівторок, 21-го вересня, год. 10:30 ранку — ЗАГАЛЬНА СЕСІЯ — Комітет Сеньйорів: С. КУРОПАСЬ, голова.
4) Середа, 22-го вересня, год. 10:30 ранку — Доповіді — Представники Уряду.
Год. 6:00 веч. — БЕНКЕТ з МИСТЕЦЬКОЮ ПРОГРАМОЮ.
5) Четвер, 23-го вересня — СЛУЖБА БОЖА в намірення многоліття Сеньйорів.
Год. 10:30 ранку — Семінар-наради — як сеньйори можуть організувати членів.
5) П'ятниця, 24-го вересня, год. 1-ша по пол. — ПРОЩАЛЬНЕ ПРИЙНЯТТЯ. Евентуалії і дозвілля.

КОМІСІЯ СЕНЬЙОРІВ УНСОЮЗУ:
Степан Куропась, голова — В. Дідик, касир — Д-р Я. Падох, секретар

P.S. Голосіть свою участь на Союзівці або в Окружних Комітетах УНС.

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1976 р. Год. 3-тя по пол. | МИСТЕЦЬКІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ | Площа: ВОТЕРЛЕНД ФІЛЬД Мейпелвуд, Н. Дж.

Чорноморська Січ – Ель Кондоріто С. К.

УВАГА!
Футболісти українського походження!

- Провід футбольної ланки УСТ Чорноморська Січ закликає усіх українських футболістів зголошуватись до активних дружин Ч. Січі 4-ох вікових групах: І. юнаків, учнів і новаків.
- Зголошення приймається в Домі Т-ва при 680 Санфорд Авеню в Нюарку, Н. Дж. в суботи, 11-го і 18-го вересня і понеділки, 13-го і 20-го, після 6-ої год. веч.

Дирекція Школи Українознавства
ОСЕРЕДКУ СУМА ім. ген.-хор. ТАРАСА ЧУПРИНКИ в НЮ ЙОРКУ
ПОВІДОМЛЯЄ ШАНОВНИХ БАТЬКІВ, ЩО
ШКОЛА РОЗПОЧИНАЄ СВОЇ НАВЧАННЯ
СЛУЖБОЮ БОЖОЮ
в суботу, 11-го вересня ц. р., о год. 9-ій ранку
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ
Реєстрація дітей до всіх кляс: від 1-ої до 12-ої відбувається кожного дня від 7-ої вечора, а також що-суботи в Канцелярії Осередку СУМА при 136, 2-га Авеню.
Рівночасно повідомляємо, що приймається дітей до
англомовної кляси і кляси дошкілля
від 4-ох до 6-ти років
ПРОСИМО всі кляси прибути на год. 8-му ранку до шкільного приміщення в українських строях, щоб організованим порядком взяти участь у Службі Божій.
ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

Субота і неділя, 18-го і 19-го вересня 1976 року на СОЮЗІВЦІ
ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Субота, 18-го вересня 1976 року, год. 8:30 веч. МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА

Субота, 18-го вересня — МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА.
Оркестра „Рушничок", яка гратиме також під час забави
і вибір **МІС СОЮЗІВКИ НА 1977 РІК**
Неділя, 19-го вересня, після Богослуження – год. 12 дня
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ЛЕСІ УКРАЇНКИ — МИСТЦЯ-СКУЛЬПТОРА **М. Черешньовського**

ПРОСИМО ОКРУГИ І ВІДДІЛИ ОРГАНІЗУВАТИ ПРОГУЛЬКИ НА ЦЕЙ ДЕНЬ!

Звернення до українського громадянства

Український відділ у Віндзорській університетській бібліотеці потребує наступні книжки на підтримку українських студій:

Кузеля, З. і Я. Рудницький — Українсько-німецький словник, Берлін.

Бойків, І. та інші — Словник чужомовних слів, В-во М. Борецького, 1955.

Гумецька, Л. Л. (гол. ред.) — Польсько-український словник, 2 томи (3 книжки), В-во Академії наук, Київ, 1959.

Грінченко, Б. — Словар української мови, 5 томів, 1928. Перевиданий з додатками слів проф. С. Єфремова та А. Ніковського.

Кротевич, Е. В. — Словник лінгвістичних термінів, Київ, 1957.

Андрієвська, О. О. та Л. А. Яворська — Французько-український словник, Київ, 1955.

Ніомов, І. — Правописний словник, Харків, 1931.

Єфремов, С. — Історія українського письменства, 2 томи, 1924.

Возняк, М. — Історія української літератури, 3 томи, 1924.

Булаховський, Л. А. (гол. ред.) — Курс сучасної української літературної мови, 2 томи, Київ, 1951.

Українка, Леся — Зібрані твори, у 12-ти або 6-ти томах, В-во „Книгоспілка'', Ню Йорк.

Грунський, М. К. і П. К. Ковалів — Нариси з історії української мови, Львів, 1941.

Синявський, О. — Норми української мови, Львів, 1941.

Огієнко, І. І. — Пам'ятки старослов'янської мови X-XI віків, Варшава, 1929.

Огієнко, І. І. — Українська літературна мова в XУІ віці, 2 томи, Варшава, 1930.

Огієнко, І. І. — Походження української мови.

Огієнко, І. І. — Український стилістичний словник, Львів, 1924.

Брайчевський, М. Ю. — Походження Руси, Київ, 1968.

Брайчевський, М. Ю. — Коли і як виник Київ? Київ, 1963

Брайчевський, М. Ю. — Біля джерел слов'янської державности, Київ, 1964.

Потребуємо також інші цінні книжки з українського мовознавства, літературознавства, культури та історії.

Рада Українських Студій у Віндзорі, Онтаріо прийме такі книжки, як подарунок у Вашому імені на підтримку українських студій у Віндзорському університеті або їх закупить.

Просимо писати на адресу:

UKRAINIAN STUDIES COUNCIL
2919 Glenwood Ave.
Windsor, Ont. Canada
N9E 2X7

Нова американська громадянка ювілейного року

У цей ювілейний Двохсотий рік Американської Революції близько восьми тисяч емігрантів стали натуралізованими американськими громадянами. Вони прибули до З'єднаних Стейтів Америки з різних кінців світу, бо вибрали цю ще молоду країну волі й необмежених можливостей для того, щоб жити в мирі й добробуті та виховувати покоління своїх спадкоємців. Серед цих нових американських громадян є наша українка — Оля Барнай.

Оля Барнай ще донедавна була громадянкою сусідньої Канади. Від 1948 р. вона мешкала в Торонті разом із своїми батьками Анною й Іваном Баран, що є парафіянами православної катедри св. Володимира й активними працівниками на народній ниві. Крім Олі, подружжя Баран мають ще троє дітей: сестра Олі Леся, одружена з інженером-хеміком Іваном Пелехатим, друга сестра Маруся — студентка Торонтонського університету й брат Петро, що від осени навчатиметься у середній школі.

В Торонто Оля відвідувала й успішно закінчила англомовну школу й Школу Українознавства, а також була активною діячкою наших молодечих і студентських організацій. Після закінчення Торонтонського університету Оля вчилася в Лейкшер коледжі, а потім один рік вчителювала в канадській школі. В 1071 році Оля вийшла заміж за Ігоря Барная й переїхала до Сілвер Спрінгу в Мериленді.

Як дружина американського громадянина, ветерана в'єтнамської війни, Оля мала право одержати громадянство ЗСА, не чекаючи закінчення п'ятирічного періоду перебування в цій країні. Цим правом вона й скористалася.

В день Двохсотліття ЗСА, 4-го липня, Олю Барнай разом із її мужем Ігорем і його матір'ю Марією Барнай запрошено на урочисту присягу, що відбувалася в Форт Мек Генрі в Балтіморі. З багатьох сотень нових громадян ЗСА на цю урочистість було запрошено тільки 33 особи. До цих натуралізованих американців, що перед тим склали урочисту присягу, промовляли колишній генерал Корпусу Морської Піхоти Ленард Чепмен — тепер комішинер Іміграційної й Натуралізаційної Служби і федеральний суддя 1-го Дистрикту стейту Мериленд Едвард Нортроп. Потім новим громадянам було вручено громадянські папери Ювілейного року Американської Революції й подарунки від Американського Легіону. Ці святочні й урочисті хвилини Оля Барнай пам'ятатиме на все життя.

Сьомого липня всі члени ближчої й дальшої родини Олі й Ігоря Барнай зійшлися в їхньому гостинному домі для відсвяткування двох важливих подій — дня народження Олі й отримання американського громадянства.

М. С.

Нова грамофонна платівка „Співайте разом з нами''

Дитячий хор „Молода Думка'' в Ню Йорку наспівав на довгограючій платівці 15 пісень під мистецьким проводом свого диригента Семена Комірного, при фортепіяновому супроводі Оксани Куйбіди і Олеся Кузишина.

Випускаючи у світ свою платівку відроджена „Молода Думка'' вможливила послухати її співу також тим, що не мають можливости слухати її співу в концертовій залі. Спів дитячого хору має завжди своїх пильних слухачів, тимпаче, що дитячих хорів у нас небагато. Майже всі пісні нові, або співані у новій обробці, й цим цікаві вони для слухачів.

У хорі співає 113 хлопців і дівчат (як подано у списку на обгортці платівки), але слухаючи їхній спів, не чути ще тієї „сили'', якої очікуємо від такого великого числа хористів. Мабуть молоденькі хористи ще „не розспівалися'', себто не уміють ще використовувати свого голосу, там, де це потрібне. Воно й не дивне, бо тут, на еміграції, діти мало співають, не так, як це колись було на Батьківщині, де матері й бабусі співали дітям, і діти вчилися від них і пісень, і самого вміння співати. Тут матері мало співають дітям, бо або працюють, або приходять домів втомлені працею, і до співу їм ніколи. Діти не співають, а тим самим і не мають нагоди виробити своїх голосових органів. Спів у дитячому хорі допоможе дітям не лиш вивчити пісню, але також навчить дитину правильно співати. Це повинні використовувати батьки і спрямовувати дітей до молодих хорів, а де їх ще немає, повинні докласти зусиль, щоби такі хори існували. Треба мати на увазі, що дитячий хор є також школою хорового співу, і коли діти не навчаться співати, не буде згодом і старших хористів.

У виконаних піснях „Молодої Думки'' може подекуди замало динамічного зрізничкування, яке конечне у виконанні пісень. У загальному платівка „Співайте разом з нами'' наспівана і технічно виконана добре, вона є цінним набутком не лиш для аматорів грамофонних платівок, але також для українських шкіл, дитячих садків і курсів українознавства, бо допоможе пізнати нові пісні і влегшить працю при навчанні співу.

О. З.

Корисне видання

Оце недавно появилася на американському книжковому ринку англомовна книжка, що її написав Василь Басанський і Давид Мануель, п. з. „Бабуня''. Сторінок 192. Видало її видавництво Логос Інтернешенал у Плейнфілді, Н. Дж.

Автор — це син українських скитальців, які залишили Україну, коли німці вже з неї відступали перед натиском совєтських армій під час Другої світової війни. В липні 1944 р. вони опинилися на правах примусових робітників у Західній Німеччині. Там у березні 1945 р. їх визволили американці. Ця книжка-спомин оповідає у подробицях про тяжкі і неймовірні пригоди автора-підростка і його родини під час їхнього животіння під Совєтами, а пізніше під німцями; про їхню втечу, яка відбулася в жахливих зимових і воєнних обставинах, як і про їхнє життя в останніх місяцях війни в Німеччині та зараз же по ній під американською окупацією. Все це скінчилося їхнім виїздом у серпні 1949 р. до ЗСА, до стейту Північної Каролайни.

Головна ідея, що проходить золотою ниткою через цілий цей твір, це визначна роля авторової бабуні, яка була віруючою людиною. Вона прийшла до живої віри в Христа, потайно відвідуючи релігійні зібрання баптистів. Вона також була духовною підпорою автора і його родини. Він вірив і вірить, що тільки молитви його бабуні врятували їх усіх перед певною загибеллю у всіх тих небезпеках, які супроводжали їх у страшних воєнних пригодах. І це була бабуня, що пророчила їм ще в Україні, що Бог їх дивно охоронить і приведе до країни пливучої „молоком і медом'', якою, як це пізніше виявилося, стала для них Америка.

Автор якийсь час був учителем російської мови в університеті Орала Робертса, а тепер роз'їздить по Америці, Европі та Африці з доповіддями.

Книжка написана безсторонньо та удокументовано, так як це тільки могла зробити українська людина, що народилася і спочатку була виховувана під Совєтами. В ній виразно розрізнюється українців від росіян, а Україну від Росії. Головну літературну обрібку цього твору зробив американський журналіст Давид Мануель, який тепер працює у видавництві „Логос''.

Основником видавництва „Логос'' є Данило Маланчук (правдоподібно колись Маланчук), батьки якого походили з міста Кобринь на Поліссі, яке тепер прилучено до Білорусії. Не виключено, що він може бути людиною українського походження. Це видавництво дуже скоро розвивається і почало тепер також видавати двотижневу газету „Нешенел Кур'єр''. Сам видавець належить до визначніших релігійних харизматичних діячів, але ставиться з великим вирозумінням до християн інших віровизнань.

Ціна цієї книжки — 3.50 дол. Її варто поширювати не тільки серед української громади, але серед й не-українців. Її можна виписувати від видавництва по адресі:

Logos International
Plainfield, N.J. 07060
USA

В. Б.

СТИПЕНДІЮ ІМ. В. ДОБРОЛІЖА ПРИЗНАЧЕНО МИСТКИНІ ПРІМРОЗІ ДЯКІВ

Управа Фонду ім. Вадима Доброліжа в Едмонтоні на своєму засіданні, що відбулося 13-го серпня, схвалила рішення жюрі, до якого входили мистці Ксеня Аронець, Лілея Горняткевич та Ігор Дмитрук, — призначити першу річну стипендію ім. В. Доброліжа мисткині Прімрозі Дяків, яка живе в Калгарі (Альберта). Стипендія становить 500 долярів. Урочисте вручення цієї стипендії відбудеться в суботу 2-го жовтня ц. р. в Едмонтоні, у залі Канадсько-українського архіву-музею, о 2-ій год. 30 хв. дня.

З нагоди вручення першої стипендії ім. В. Доброліжа буде влаштована дводенна виставка його картин, що досі не були виставлені, як за життя мистця, так і після його несподіваної смерти в Едмонтоні 1973 р.

Мисткиня П. Дяків народилась 1944 р. в Канаді, у мішаній родині: батько — ірляндець, мати — українка. Значна частина її творчости має українську тематику. Цього року в Едмонтоні з успіхом відбулася її мистецька виставка, що тривала приблизно місяць. Чоловік пані Прімрози — відомий мистець-гончар.

Я. С.

СПОРТ

Прирікаємо солідно учитися і чесно змагатися

Дня 21 серпня ц. р., на оселі РС „Верховина'' в Глен Спей, Н. Й., при численній участі батьків і визначних гостей, відбулося врочисте закриття цьогорічної Спортової Школи УСВТ „Чорноморська Січ'', в якій на протязі 3-ох тижнів взяло участь понад 150 учасників (ць), що прибули із стейтів: Ню Джерзі, Ню Йорк, Пенсильвенії, Ілліной, Мічиґену, Коннектикет і Огайо. Юначок і юнаків, поділених згідно за віковими групами — розміщено в таборах: „Київ'', „Львів'', Одеса'', „За поріжжя, к. 20 мешкали в приватних домах українського села в Глен Спей. Цікаво і надзвичайно корисно пройшов час 3-ох тижнів для учасників Школи, в якій вони не тільке набули більше знання в ряді видів спорту, але й мали можливість відбути зустрічі і гостинні поїздки з українською, білоруською і американською молоддю, яка таборувала в різних віддалених оселях.

Крім цього в часі Спортової Школи висвітлено понад 16 спортових і розвагових фільмів, учасники взяли участь у виставі ансамблю Союзівки про Івана Купала та поминальній річниці 60-річчя смерти Івана Франка.

Особливо успішно проходив вишкіл учасників, чому сприяли найкращі інструкторські сили і чудова погода. В ділянці копаного м'яча віддано працювали такі інструктори: І. Чупенко — недавно прибулий тренер з України, І. Жиґа — провідник і тренер УАСТ „Львів'' Клівленд, о. А. Ситник — недавно прибулий з Австралії, М. Нога, Вол. Каздоба, Б. Сірий — голова спортової секції УСО „Тризуб'' Філядельфія, обов'язки асистентів виконували: І. Костецький, ц. Бакун і Андрій Ситник.

У відбиванці: В. Волосянський, М. Голубович, яким асистували: Д. Ольшанівська, Л. Тицька, Д. Твардовська і Р. Васічко. В тенісі Т. Рівера (інструктор Колюмбійського університету), і визначний змагун „Ч. Січі'' О. Гнатюк. В плаванні: багатократний чемпіон „Ч. Січі'' — А. Слиж і Б. Павлічко з Гартфорду. Легка атлетика пполк. М. Дахнівський з Чікаґо. Опікунами були М. Хамуляк, М. Стоцько, В. Дацьків і Д. Дудин — для хлопців та Ярос. Василик для дівчат. Медична опіка Є. Харченко. Керівниками Школи були: М. Стебельський в 1-му тижні і О. Твардовський в 2-ох останніх тижнях. Директором вишколу після виїзду в 1-му тижні Є. Чижовича був Ігор Чупенко. Секретаркою Школи була З. Стебельська, заступницею А. Сіра.

УЧАСНИКИ СПОРТОВОЇ ШКОЛИ — ГОСТЯМИ СОЮЗІВКИ І СПОРТОВОГО ТАБОРУ СУМА

Дня 12-20 серпня майже усі учасники і інструктори (к. 150 осіб) відбули гостинні відвідини Союзівки, мали обід та кількагодинне дозвілля. Після цього переїхали на оселю СУМА в Елленвіллі, де відбули відплатні змагання, в яких осягнули такі висліди: Копаний м'яч: (наймолодші) Спорт. Табір СУМА - Спорт. Школа „Ч. Січі'' 0:2, (середні) 1:3, (старші) 1:5. У відбиванці перемоги здобули старші юнаки і юначки Спорт. Школи „Ч. Січі'', і тільки молодші юначки зазнали поразки із своїми Сумівськими однолітками.

Дня 19-го серпня 3 дружини копаного м'яча відбули зустріч з учасниками одного з найбільших в ЗСА табору копаного м'яча „Олл Амерікен'', який проходить в військовій Академії в Корнвелі. В змаганнях наймолодша дружина Спортової Школи зазнала поразки 0:6, середня перемогла 6:1 і старша зремісувала 1:1.

В суботу дня 21-го серпня після спільного обіду, перед яким духовний опікун Школи о. А. Ситник провів молитву, заслужені учасники одержали пропам'ятні трофеї і всі учасники емблеми, що їх уфундував УР-Союз. В кінцевих словах прощання, керівники і головні інструктори закликали всіх учасників, щоб вони придержувалися щоденної присяги Школи перед прапорами Америки і України, уривок якої ми подали в наголовку нашого репортажу.

ВИЗНАЧНІ ГОСТІ, АНСАМБЛЬ СОЮЗІВКИ І УЧАСНИКИ СПОРТОВОГО ТАБОРУ СУМА ВІДВІДАЛИ СПОРТОВУ ШКОЛУ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ''

Дня 4-го серпня Спортову Школу відвідали та особисто привітали: голова українського лікарського Т-ва Америки д-р А. Хрептовський з Чікаґо, кол. олімпієць копаного м'яча і під сучасну пору визначний тенісист „Ч. Січі'' — ред. З. Снилик, дир. Союзівки Вол. Квас. Дня 10-го серпня завітав розваговий ансамбль Союзівки із згаданою вже виставою і власною оркестрою. Дня 11-го серпня Спортова Школа приймала у себе к. 85 учасників Спортового Табору СУМА в Елленвіллі, що прибули на чолі із своїм командантом Ярос. Петриком та усіми інструкторами. З тієї нагоди відбулися змагання футбольних і відбиванкових дружин, які закінчилися такими вислідами: Спортова Школа „Ч. Січі'' — СШ СУМА (наймолодші) 3:0, (середні) 0:1, (старші) 1:2. У відбиванці: в усіх 3-ох змаганнях перемогли господарі.

Пресова Служба Спортової „Ч. Січі''

Д-р Адріян Горнич, новий лікар в Онтаріо

Нам приємно поділитися доброю вісткою, що маємо першого українця — уродженця міста Лондону в Онтаріо, який закінчив успішно медичні студії на МекМастер університеті в Гамільтоні, Онтаріо.

Д-р Андрій Горниг

Адріян, син інж. Романа і Дарії з Ціховлясів, Горнич у Лондоні, Онт., закінчив з відзначенням початкову та середню школи у Лондоні, за що одержав державну стипендію.

Протягом шкільних років був він відзначаючим учнем, здобув багато почесних і грошових нагород, брав активну участь у спорті та займав різні пости в студентських організаціях. Був членом української молодечої організації СУМ, а під час літніх вакацій їздив на Курси Українознавства на оселю УНСоюзу Союзівку. Під час своїх студій на факультеті природних наук на університеті Західнього Онтаріо в Лондоні брав активну участь в Українському Студентському Клюбі, де був першим заступником президента.

Адріян Горнич відзначуючо закінчивши свої студії в Лондоні, зі ступнем бакаляра, переїхав до Гамілтону на студії медицини в університеті МекМастер. Під час весняної конвокації 29 травня 1976 року був він єдиним українцем серед 80-ох випускників, який одержав диплом доктора медицини. Тепер він відбуває свою шпитальну практику у Веллслей Шпиталі в Торонті.

Д-р Адріян Горнич є членом 460-го Відділу УНСоюзу в Лондоні, секретарем якого є його батько. Бажаємо новому лікареві дальших успіхів у його професії.

Н.Н.

Генерал Іван Васильович Турчин

Орест Городиський і „Червона Калина'' в Ню Йорку прислужилися до документації українського поселення в Америці — 15-сторінковою брошурою. Видання не нове, бо ще з 1971 р., але з приводу 100-річчя нашого поселення на цьому континенті воно нове і треба його пригадати українським читачам.

Вартість брошури в тому, що й українська кров пролилася у громадянській війні. Що не лише Косцюшко і Пуласкі воювали в рядах американської визвольної війни. До речі, ще до нині йде спір над цим, чи Пуласкі був поляком. Литовці звуть його Пуласкас і вважають його литовцем.

Важлива брошура й тим, що українці воювали ще перед сторіччям нашого поселення, бо вже 1861 р. ген. Турчин командував 19-им полком піхоти стейту Ілліной і вславився у боях у громадянській війні..

Вже тоді українці мали високі позиції в ЗСА. Скільки було таких Турчинів, скільки українців загинуло в снігах Аляски, куди цариця Катерина виселила частинно козаків. Проте, немає потрібної документації, тому теж брошура про українське історичне минуле громадянської війни ЗСА, маленька, але важненька. Вона доводить, що українці були не лише добрими козаками ,але й здобували пости у вищих ешелонах армії. Америка ще донині є доменою англосаксів, і слов'яни тут не мають влади. За президентури Лінкольна і за ген. Турчина було ще гірше. Тому теж наш земляк закінчив своє трудолюбиве життя в лікарні. Заздрість англосаксів побідила.

У Мавнд Ситі, Ілліной, знаходиться могила генерала і його дружини, а в Чатануґа, Теннесі, є публічний парк, названий в його честь „Турчин Резервейшен''.

Степан Куропась

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 12-го ВЕРЕСНЯ 1976 р.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори В-ва св. апп. Петра і Павла 102 Відд. о год. 11-ій ранку в залі церкви св. Йосафата. 5720 Стейт Рд., Парма, Огайо. — І. Попович, предс., І. Жґута, кас., М. Бобечко, секр.